СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 134. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 9 червня, 1934. VOL. XLII. No. 134. Jersey City, N. J., Saturday, June 9, 1934. THREE CENTS.

СТАЛЕВІ ПІДПРИЄМЦІ ДАЛІ ОПИРАЮТЬСЯ УРЯДОВИ

ВАШИНГТОН. — Організація фабрикантів заліза й сталі, звана „Американський Залізний і Сталевий Інститут", згоджується на пропоновану урядом конференцію з представниками робітничих юній сталевих фабрик тільки під певними умовами. Інститут каже, що сталеві фабриканти не згодились на урядову пропозицію тільки тому, бо такої пропозиції їм ніхто не предложив; ґенерал Джансон, кажуть вони, говорив тільки неформально.

Тимчасом представники сталевих робітників старалися дістати авдієнцію в президента Рузвелта, але їх не принято. Ґенерал Джансон покликав до Вашингтону Майзела Тайга, Президента юнії сталевих робітників, на конференцію в справі страйку.

Підприємство Віртон Стіл Ко. подає, що підчас недавного голосування серед членів юнії сталевих робітників цього підприємства в справі страйку за страйк заявилися всього 5 процентів, проти страйку 95 процентів робітників. Очевидно, юнія залежна від підприємства (компанійна).

УРЯД ЗА ЕМІҐРАЦІЮ ФАРМЕРІВ З НАВІЩЕНИХ ПОСУХОЮ ОКОЛИЦЬ.

ВАШИНГТОН. — Гарі Гопкинс, адміністратор допомоги, дав до зрозуміння, що федеральний уряд поведе свою допомогу для навіщених посухою околиць у тому напрямі, щоби перенести тисячі фармерських родин з таких околиць, які легко підпадають такому елементарному нещастю, в околиці, де можна управляти рілю й ховати худобу без такої небезпеки.

Уряд каже, що, не дивлячися на дощі в ріжних околицях, посуха не переривається. Що більше, вісти з заходу показують, що потреба допомоги обняла за останніх кілька днів іще нових 46 повітів.

КОНҐРЕС ЗА ПЕРЕПИС ПРАЦІ.

ВАШИНГТОН. — Палата послів ухвалила 218 голосами проти 145 проект закона Лозієра про перепис занять.

Републиканці виступали підчас дебати проти цього проєкту, не дивлячися на те, що при всякій допомоговій акції для безробітних відчувалася пекуча потреба такого закона. Вони говорили про видатки на переведення в життя цього проєкту як розтрату скарбових грошей.

НОВА ПЕРЕМІНА В ПОЛІТИЦІ „НАЙРИ".

ВАШИНГТОН. — Уряд адміністрації відбудови краю постановив невідкличиво закинути всі свої спроби встановляти ціни на вироби.

Тільки у виїмкових випадках уряд буде встановляти ціни, і то тільки мінімальні.

СЛІДСТВО В СПРАВІ НАЦІСТИЧНОЇ ПРОПАҐАНДИ В АМЕРИЦІ.

ВАШИНГТОН. — Між свідками в справі націстичної пропаґанди в Америці виступав перед спеціяльним комітетом палати послів для цеї справи Франк Мучінскі, котрий донедавна був командантом німецької організації воєнних ветеранів, звісного „Штальгельму" (себто „шолома").

У своїх зізнаннях Мучінскі подав, що організація пересякла націзмом та що вона пропаґує серед Німців ідею, що льояльність американських Німців Німеччині є вища від льояльности супроти Америки. Він далі зізнав, що організація дістала свої униформи з Німеччини та перепачкувала їх з корабля поза плечі митних урядників. Накінець він сказав, що організація робить вправи в униформах та вживає до цього організації американського війська.

Він подав, що „Штальгельм" має в Шікаґо 250 членів, у Дітройті 100, у Филаделфії 60, у Рочестері 60, у Нюарку 50. Свідок каже, що він зрікся уряду й членства в організації з хвилею, як став американським горожанином.

ВБИЛИ ЩЕ ОДНОГО БАНДИТА З ШАЙКИ ДИЛИНДЖЕРА.

ВОТЕРЛУ (Айова). — Наслідком тяжких поранень кулями в бійці з поліцією згинув тут Томі Карол, один з головних прибічників бандита Дилинджера. Дівчину, котра була з бандитом, арештувала поліція.

Кажуть, що при смерти цей бандит сказав, що Дилинджер уже помер.

ЗДЕРЖАНО ПОЖАР ЛІСІВ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Супроти цього, що урядникам консервації вже вдалося здержати пожар лісів у горах Адирондакс, уряд відкрив наново цей парк для публики, При тому уряд остерігає туристів, щоби були обережні з огнем.

ХОТІЛИ БИ МАТИ КОМІСІЮ ДЛЯ „ПРОВОДУ МОЛОДИ".

ВАШИНГТОН. — На конференції виховників, скликаній комішенером виховання, велике число учасників заявилося за створення урядової „постійної комісії для проводу молоді". Комісія мала би помагати молоді розвязувати питомі питання молодости, а члени її не мали би мати понад 30 літ віку.

ПОКОНФІСКУВАЛИ ЖИДІВСЬКІ ЧАСОПИСИ.

У Варшаві сконфісковано всі жидівські часописи за неправдиві відомости про те, що жінки-християнки потруїли цукорками жидівські діти.

ЖИД ПОСЛОМ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Совіти призначили послом до Німеччини Джакка Суріца, родом Жида. І є тої думки, що саме він є найбільшим приятелем Німеччини.

ВІРНА СОБАКА.

Один хлопець з Медисон Гет, Алта., йшов дорогою зі своїм псом. У дорозі взяв його на своє авто якийсь проїзний чоловік. Пес, який товаришив хлопцеви, остався при дорозі на тім місці, звідки зник його пан, і перебув там два дні. Остаточно віднайшов його цей хлопець і забрав з собою.

РЕЖІМ В АЛБЕРТІЙСЬКИХ ВЯЗНИЦЯХ.

Перед окремою парляментарною комісією в Алберті відбулися переслухання командантів вязниць у Летбридж і Форт Саскачеван. Директор вязниці Меклейн з Форту признав, що вязням заборонено розмовляти в часі обіду і проходу, що вязні мусять спати в ярко освітлених келіях, що за кару деколи заборонюють отвирати вікна. Режім у Летбридж є лекший.

ПОДВІЙНЕ ЩАСТЯ.

Французька преса повідомляє, що в місті Сен Бенуа коло Борж, у департаменті Ер, виграв якийсь бідний кравець на льотереї 250 тисяч франків та вирішив перебудувати свій старий дім. Коли робітники розібрали першу стіну, знайшли у підвалині невелику залізну скринку, в якій було півтора кільограма золотих монет з сімнацятого століття. Отже в короткому часі стрінуло бідного кравця два рази зовсім несподівано щастя.

ПО ДОКОНАННІ ВБИВСТВА ВІДОБРАВ СОБІ ЖИТТЯ.

В Йоничах коло Камінки, пов. Рава Руська, якийсь 24-літній Микола Йович напав на хату Василя Банаха, де вистрілом з кріса зранив його важко в живіт. Зверги кинувся на його батька Петра Банаха і прикладом кріса розбив йому череп так, що він згинув на місці. Після злочину, якого доконав з пімсти, Йович пішов до своєї стодоли і там вистрілом з кріса в голову відобрав собі життя.

БІЙКИ ІЗ СТШЕЛЬЦАМИ.

В Чорношовичах львівського повіту побили „стшельци" Володимира Цимбалістого, який ходив збирати на писанку. Коли опісля побив хтось одного стшельца, поліція арештувала трох сільських хлопців. Таксамо в Сухоричах, пов. Львів, „стшельци" напали на збирачів писанки. В Дубині пробили ножем дитину.

ГРІМ УБИВ ОРАЧА.

З Гельштедту (Бравншвайґ) повідомляють, що там грім убив у хліборобa, коли орав у полі. Оба коні вбило, а орача поразило тяжко. Перевезений до шпиталю, не прийшов до свідомости.

ПИСЬМЕННИКИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У СТРАЙКУ.

У страйку робітників на кладної фірми Мєколі в Ню Йорку беруть участь також письменники. Не обмежуються вони до заяви симпатій, але беруть активну участь у пікетованню фірми. У середу арештовано кількох письменників, як вони пікетували. Арештовані посиділи трохи в тюрмі, але суд відкинув обвинувачення поліції проти них, бо поліція не могла доказати, що пікети поводилися безправно, себто нарушували публичний спокій.

ЗАМІСЦЬ ТОРБИНКИ З ГРІШМИ ВКРАВ БІБЛІЮ.

Невислідженний злодюга витягнув зпід пахи одної жінки біблію в тім переконанню, що краде торбинку з грішми. Це сталось у Вінніпегу.

СМЕРТЬ ДВОХ ЛЮДЕЙ ВІД ПИЛИ.

На албертійській фармі, 25 миль на північ від Ст. Пол, Микола Драпака, Микола Деркач і Юрко Драпака різали моторовою пилою дерево. Пила була округла й мала коло дві стопи в промірі, а вправляв її в рух автомобільний мотор. Як уже смеркало, хотіли вони приспішити роботу і на стіл поклали два стовпці. Два перші робітники тримали дерево за кінці, а Юрко Драпака стояв побіч пили. Нараз пила, натрапила на сучок й урвалася, вдаряюючи об рамя Юрка Драпаки, а опісля, зробивши півколо у воздусі, вдарила Миколу Драпаку й відтяла йому голову. Потім дивним дивом завернула в сторону Деркача й перерізала йому голову згори вниз. Микола Драпака і Микола Деркач, оба жонаті, згинули на місці, а Юрка Драпаку відставлено до шпиталю.

НАЧАЛЬНИК СУДУ ДЕФРАВДАНТ.

У Зборові завісили в урядуванні начальника суду А. Рудницького. Переведене слідство виказало великі зловживання в касі городського суду при побиранні оплат за переведення спадкових справ. Мальверзації йдуть на грубі тисячі злотих. Після переведення слідства Рудницького передадуть прокуратурі.

ВЕЛИКІ НАДУЖИТТЯ В КОПАЛЬНЯХ ЗОЛОТА.

Начальний прокуратор СССР в Москві повідомив пресу, що в алтайських копальнях золота викрито величезні надужиття. Потягнено до відповідальности 13 вищих урядників з двома начальними директорами.

УЧЕНИКИ ДУШОГУБАМИ.

Поліція в Букарешті арештувала на донос батька одного з убивників, проф. Рашкану, трох учеників з ліцею Лазаря в Букарешті з VI-тої кляси, які призналися до вбиства посла Евзевія Поповича. Вони не хотіли вбити Поповича, а тільки ограбити. Звиродпілі хлопці є у віці від 16 до 18 літ. Один з них, Петро Дімеску, що вбив адв. Поповича вистрілом з револьвера, є сином високого судового урядника, другий — Рашкану, син професора, а Петро Ґріґоріу, сином офіцира. Газети пишуть, що ученики ліцею Лазар у Букарешті мали зорганізовану банду.

„УТРИМУЙТЕ ЇХ, БО Я НЕ ГОДНА".

До головної кватири в Порт Артур, Онт., яка заряджує публичною допомогою для безробітних, зайшла одна жінка, несучи під обома пахами двоє дітей. Зайшовши до канцелярії, поставила обоє діти на столі управителя допомогової акції і сказала: „Тут ви останетесь. Утримуйте їх, бо я не годна". Сказавши це, спокійно відійшла. Деякий час після того приїхав автомобілем урядник з діточого захисту і забрав діти до свого заведення.

ПАЛЯТЬ ХЛІВ.

По всій Кубані на полях палять сухе зілля, яке засмічувало хліб. Його позгортали були в копиці і тепер палять. Та в білогривському районі палили це зілля так, що від вогню занялися стирти збіжа, які ще стояли на полі. Зовсім згоріли 36 стирт. Річ ясна, що сталося це зовсім не випадково. Слідчі комісії, вислані партійним керівництвом, підтвердили це, що підпал спричинене свідомо.

РУКАМИ УКРАЇНЦІВ..

Заряд місцевостей вязнення в СССР отримав наказ виділити на протязі квітня ц. р. з числа засуджених на повну ізоляцію 7,000 людей і направити їх під керівництво ҐПУ для робіт на будові каналу Москва—Волга. Не треба додавати, який великий відсоток між ними Українців, увязнених за націоналізм.

ХАБАРНИКИ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ.

На московсько - курський і донецький залізниці викрили кілька зорганізованих банд хабарників, в більшости большевицьких достойників. Одна банда начислювала 80 людей. Хабарі брали вони в грошах і натурі, в заміну за доставу клієнтам вагонів понад призначену для них норму.

ГИДКИЙ ЗЛОЧИН ЧОТИРОХ БРАТІВ.

У Рабчицях, пов. Рогатин, знайдено трупа 52-літньої селянки Параньки Гриньків. Як виявилось у слідстві, Гриньків вбито ще 13. квітня підчас праці в полі, а вечором трупа принесено додому й закопано в навозі коло стайні. Секція тіла виявила, що покійна згинула наслідком ран у голові від якогось тупого знаряду. Під замітом убийства арештовано чотирох братанців убитої, братів Гриця, Петра, Василя й Михайла Гриньковиx, що хотіли загарбати майно стрийнки.

ОБКРАДАЮТЬ ЦЕРКВИ.

В Коначинцях, пов. Городенка, вломилися до церкви злодії і вкрали пушку з квотою 100 зл. Тої самої ночі доконано подібного вломy до церкви в сусідньому селі Кунисів, де вкрали 27 зл.

СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ ЗІВАННЯ.

35-літня місс Антоніна Бісонет у Монтреалі (Канада) позіхнула при роботі й не могла потім закрити рота. Остаточно лікарі зробили їй операцію, але вона підчас неї вмерла.

ЗАБОРОНА ВИСИПУВАТИ МОГИЛИ І СТАВИТИ ХРЕСТИ

ЛЬВІВ. — Мостиський повітовий староста вислав до громадських урядів письмо з дати 7 травня, в якім подано, що населення повіту висипує могили, насипи і ставить хрести без дозволу міністерства. Разом з тим наложено на всіх війтів обовязок допільнувати, щоб ніхто не ставив ніяких фіґур, памятників, хрестів, кіпців і т. п. на прилюдних місцях. І заряджено, щоб негайно усунути висипані могили і поставлені на них хресті в таких громадах: Ятвяги, Хлиплі, Чижовичі, Підліски, Мокряни Великі, Дидятичі і Мистиці.

ПРО ПЕРЕГОВОРИ СКОРОПАДСЬКОГО З МОСКОВСЬКИМИ МОНАРХІСТАМИ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Українське Бюро в Женеві подає, що „Дейлі Геральд" і „Ілюстровани Курер Цодзенни" донесли про побут Скоропадського в Лондоні. А польська газета подала зміст угоди бувшого гетьмана з російськими монархістами. До цього Українське Бюро додає таке:

„Жалюгідні політичні звязки колишнього гетьмана Скоропадського з московською еміґрацією настільки відомі українському громадянству, що воно може навіть повірити дотичним донесенням польської газети. Умова з московськими монархістами, яку підписав п. Скоропадський у Лондоні, є по духу відновленням клятої й ганебної памяти Переяславської умови. Цей історичний факт є так зненавиджений цілою українською нацією, що дійсно треба подивляти сумну відвагу колишнього гетьмана Скоропадського, коли він насміляється подібну умову підписати. Для характеристики політичного розуму колишнього гетьмана, що братається з московськими монархістичними недобитками на еміґрації, варто нагадати заяву, зроблену рік тому Керенським і Сабліном і оголошену в „Рейнолдс Ілюстрейтед Нюз" з 9 квітня 1933 р. В ній говориться: „Коли тільки хтонебудь видвичне питання поділу Росії та буде старатися зорганізувати в тій цілі збройну інтервенцію, бо тільки в той спосіб можна осягнути поділ, тоді ми, Росіяни, які виступають проти большевиків, забудемо свою ворожнечу проти радянської влади, повернемось до Росії та будемо прохати, щоби нам було дозволено помагати їм відповідно до наших сил". Отже московська еміґрація відмовляється від боротьби проти большевиків, коли вона може бути небезпечною для цілости Росії. Чомуж Скоропадський компромітується звязками з московською еміґрацією? Для українського громадянства п. Скоропадський є приватною особою і з цього погляду його виступи мають лише газетний інтерес, але частина прихильників Скоропадського є безумовними самостійниками, тому треба чекати, що вони зажадають від нього недвозначного поставлення до засади незалежности та суверенности української держави, а може й вистарчального спростування голосів вище згаданих часописів".

КОНФІСКУЮТЬ ЗГАДКУ ЗА СМЕРТЬ.

ЛЬВІВ. — Часопис „Вісті" подає, що на похороні Івана Запавського з Місткович коло Самбора було 10,000 громадян. Подає далі, що покійний згинув трагічною смертю, вартуючи при могилі поляглих. Як це сталося, годі довідатись, бо все інше сконфісковане польською цензурою.

СТШЕЛЬЦИ ГУЛЯЮТЬ.

ЛЬВІВ. — З ріжних галицьких сіл доносять до українських часописів, що не можна тепер влаштувати аматорських вистав чи сходин „Рідної Школи", бо на українських сходин, а особливо на аранжерів вистав чи сходин, нападають узброєні польскі стшельци і їх смертельно побивають. Таке було в Товцеві при виставі „Тарас Бульба".

КАРТА ГАЛИЧИНИ.

ЛЬВІВ. — Доцент В. Кубійович і М. Кулицький опрацювали і видали „Адміністративну карту Галичини". В карті визначені границі воєвідств, повідів, епархій і деканатів і зазначені осідки Повітових Кружків „Рідної Школи", Філії „Просвіти" Повітові Кооперативні Союзи, Районові Молочарні, Філії „Сільського Господаря" й Украінбанки.

НАФТА В КАЛУШІ.

КАЛУШ (Західня Україна). — Викрито нафтові жерела в селі Петранка, калуського повіту. Одна закордонна фірма вже законтрактувала в селян 300 моргів на експльотацію нафти.

НА ЛИТВІ НЕСПОКІЙ.

РИҐА (Латвія). — Доходять вісти, що бувший премієр Литви, Авґуст Вальдемарас, намагався зчинити разом з військовими державний переворот. Замах, кажуть, не вдався. Валдемараса вважають непримирним ворогом Польщі, а симпатиком Німеччини.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВИЙ НАСТУП

Вже з листів, які доходять до американських Українців з Галичини, головно в останніх часах з Равщини й Угнівщини, видно, що на Західній Україні Польща взялася знову переводити нову, тим разом тиху „пацифікафію". Навчена давнім досвідом, береться вона тим разом „пацифікувати" наш нарід тихо, без гомону. Дійшло до того, що ми в Америці краще поінформовані про те, що діється по галицьких селах, ніж ті, що жиють у Галичині. Польська цензура конфіскує всякі інформації про такі події, які містить українська преса. Навіть не можна передавати того, що зізнають українські свідки підчас судових розправ, бо й це конфіскують. Тим робом широкий загал в краю не є поінформований як слід про нові злочинства польської влади. Ми знаємо про це краще, бо листи, які доходять до Америки і в яких доносять нам про польські звірства, не висилається з краю звичайною дорогою. Крім того вже навіть по селах навчилися наші люди, як писати і куди слати, щоби їх листи доходили.

Перемиський процес проти молодих студентів і селян виказує, що в протишкільній акції брали участь наші селяни прямо тому, що тепер ніхто з молоді, яка кінчить по селах польські школи, не вміє ні читати ні підписатись по українськи. Заборона ріжних манїфестацій, навіть релігійних процесій, стверджує, що польська влада намагається здушити всякий український дух. Вона боїться навіть релігійної пісні, коли в ній є згадка за Україну. Бачимо далі, що навіть неможливою є тепер канонічна візитація католицького українського епископа, бо польська влада висилає вслід за ним польських уланів, жандармів і шпигунів.

А з Великої України доходять нові відомости про голод та обмосковлювання нашої землі. Винищує її Москва фізично й духово. Йде наступ на всіх ділянках, а тепер лекше його вести, ніж бувало, бо усунено з комуністичних рядів на Україні ввесь український елемент.

Отсі нові наступи Варшави і Москви, звернені на ліквідацію самостійницьких змагань українського народу, є висідом московсько-польського збратання. Але вони теж доказують, що, не зважаючи на всі ті союзи, обиди держави, Совіти і Польща, тремтять перед українським питанням, бо відчувають загрозу нового потрясення в Европі.

Беручи це під увагу, треба українському народови в такій хвилі скупчити всі свої сили для самооборони. І готовитись до назріваючих нових подій.

ІМПЕРІЯЛІЗМ МОСКОВСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ І БОЛЬШЕВИКІВ

(Надіслана стаття).

II)

Літвінов, як заступник Совітів, старався на всі боки позаключувати договори ненападу, щоби лише мати вільні плечі і боки на випадок війни з Японією.

Пробували большевики і з нею такий договір заключити, але Японці поступили собі по джентельменськи, і не хотіли кривити душею. Не хотіли заключувати такого договору, коли знають, що в недалекій будучности прийдеться їм помірятись з большевиками в отвертому полі. І навіть на запрошуване большевиками купно східньо-китайської залізниці, навіть хоч би і за дуже низьку ціну, не згодилися, знаючи, що і так на випадок війни, вона попаде в їхні руки.

А большевики дрожать зі страху перед грозою війни. Вониж знають, що в тім випадку і Велика Україна, і Донська область і Грузини, і Кубань, і північний Кавказ, і всілякі інші, тяжко ними покривджені области спалахнуть величезним та крівавим повстанням.

І тому вони стараються передовсім всіми засобами ослабити національно свідомі сили Великої України.

Вони стараюься навіть недоростків та дітей на Великій Україні поробити своїми донощиками у формі **юнкорів і диткорів**, себто кореспондентів до большевицьких ґазет.

А рівночасно — просто у смішний спосіб стараються наблизити українську мову до московської та боряться з науковою українською термінольоґією, установленою українськими науковими інститутами. Ось возьмім для прикладу статтю провідника „крестянской (селянської) России" **С. Маслова** в часописи **„Знамя России"**. Стаття •та зветься **„На опаснейшем** (найбільш небезпечнім) **фронте"**. Він нарікає, що на Великій Україні загрожує „гонударственному единству России" „самостийная" пропаганда, идущая внутри России и среди южнорусской емиграции". — І він пише дальше (подаємо в перекладі):

„Слід підкреслити надзвичайно велику енерґію і послідовність, з якими укранські „самостійники" намагалися як можна повніше відірвати і як можна найдальше відвести українську мову від „русскаго литературного язика".

Розрахунок був вірний: культурно-язикове відокремлення витворює багатий ґрунт для **відокремлення політичного.** Тому завзято вигадували зовсім нові слова; дбайливо заміняли слова подібні до літературних „русских" або однакові з ними — словами польськими, латинськими або німецькими. На те, щоби вигадувати нові слова і замінити свої чужими — творено спеціяльні комісії; за кожде нове і пожичене слово платилося спеціяльну винагороду (? і пощо так брехати! — І Н.), а щоби закріпити словесні новотвори — видавано український словник.

„Одночасно для потреб „самостійної" пропаґанди пристосовували відповідно й історію **„Южной России"**, творилися нові теорії про племінне походження Українців, старанно вишукували і викохували ріжниці між „общерусским и южнорусским" мистецтвом і т. інше".

Ось такої пісоньки співає „товаріщ" Маслов, а чи вона звучить інакше, як колись звучали пісні московських славянофілів або наших, таки галицьких кацапів? **„Відокремлення політичного"** вони бояться, і в тім сходяться і з чорносетонними денікінцями і з демократами в роді проф. Мілюкова.

У своїх паризьких „Последних Новостях" він вже нераз вихвалював большевицьку заграничну політику за те, що вони так твердо обстоюють свої позиції на Далекому Сході. Цей старий професор — а ще й історик до того, уявляє собі ясно, що в часі занепаду большевиків — розвалиться і Росія на свої складові частини. І тому, щоби запобігти тому занепадови, отже і розкладови — взиває він усіх Москалів, щоби без всяких застережень станули по стороні большевиків, якщо доведеться цим останнім з кимнебудь воювати.

І треба признати, що для щирого імперіялістичного патріота такий заклик є вповні льоґічний, хоч і дуже смілий, а для політика — навіть очайдушний.

Бож коли большевики гримнуть, то разом з ними провалиться зі своїм закликом і Мілюков, і то раз на все. Колиж би сталося таке несподіване чудо, і большевики таки свою справу виграли би, то Мілюков певно на тім нічого не зискав би. Його большевики безумовно не пустили би „на родіну", а колиб він таки там дістався — то вониб його безумовно поставили як контрреволюціонера „под стенку". Адже наш київський проф. Науменко іще старший був та іще сивішу голову мав — а проте большевики його замордували „по всем правилам большевицького іскуства".

Та крім Мілюкова знайшовся ще інший професор, і то на другім кінци світа — у **Харбіні, Устрялов,** котрий іще дальше пішов у своїй прихильности до большевиків. Він в одному публичному викладі висказав своє **глибоке вдоволення з політики большевиків супроти України** і з їх пляновим **мордуванням міліонів Українців.** За Устряловом пішли й інші численні московські „інтеліґентні" еміґранти, але всеж таки він був першим, що явно і цинічно захопився большевицьким душогубством міліонів, і це публично висказав.

Інтересні вісти про це, як навіть московська еміґрантська молодь переймається тою **„устряловщиною",** подає з Берліна дописувач львівського **„Нового Часу"**.

При одній з тамошніх високих шкіл є евразійський семинар, котрий одержує з дуже добре поінформованих жерел — дані про розміри голодової масакри в окупованих Москвою країнах. — Найпильнішими читачами цих страхітливих даних є кілька студентів-Москалів. З якою насолодою ті 20—30-літні люди читають це, тай ще й любуються у тім.

Це там поступають молоді Москалі еміґранти, що навіть і не памятають добре своеї „Рассеї", бо ще немовлятами забрали їх з собою звідтам їх батьки-втікачі.

Гарне покоління наростає на чужині для будучої побольшевицької Росії!

Ще давненько писав наш славний Руданський в одній своїй співомовці про одного Москаля, що, вбивши старця (діда) і знайшовши при ньому лиш одну копійку — вичислив, що ще мусітиме спрятати зі світа 99 таких старців, щоби мати цілого рубля.

Дивним дивом — і тепер всі Москалі пересічно мають такусаму вдачу.

Одні явно це кажуть у своїх викладах, як професор (!) Устрялов, інші по тихо, але всі вони одним шовіністичним, звірським салом мазані, а такі, як Мілюков, хоч і не мають лиця публично в своїм орґані хвалити виголоджуючої тактики большевиків, то однак взивають своїх прихильників, щоби на випадок війни — за всяку ціну большевиків ратували, а тимсамим давали їм змогу і надальше вимордовувати голодом і іншими способами міліони Українців і інші „меншости", що є зрештою „де факто" у себе дома величезними більшостями.

У всякому разі тих звірств, доконуваних большевиками майже в астрономічному „масштабі" Мілюков не пятнує, тому стається, як визначний російський учений і журналіст — просто співвинуватцем цих нечуваних в історії людства злочинів.

Іван Наконечний.

— Вейтер! Що то знову?! Гребінь у зупі!

Вейтер: Ах, яке щастя! А то втішиться кухар — він думав уже, що гребінь пропав йому!

—o—

В театрі.

— Не розумію, чому ця прімадонна така сумна? Таж дістала пять величезних китиць цвітів.

— Так, одначе заплатила за шість!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЧОМУ ЛЮДИ ВОЮЮТЬ?

Параґвайський представник у Вашинґтоні каже, що параґвайське посольство дістало понад 6,000 просьб від Американців, готових узяти участь у боротьбі Параґваю проти Болівії в Чако.

Представник Болівії каже, що автори просьб не домагаються фінансового винагородження за воювання. Видно, їм про це не йде. Тяжко теж припустити, щоб Американці хотіли йти туди воювати за ідею, бо у війні між Болівією й Параґваєм ледви чи йде виразно про якийсь принцип. Здається, слушність має параґвайський посол, що Американці хочуть узяти участь у війні просто з любови до пригод.

Цікаво булоб дослідити: що штовхає людину до любови пригод так далеко, що вона готова піти аж на війну?

ВЕЛИКА, ЧИ МАЛА РОДИНА?

На зборах Американського Психіятричного Союза, що відбулися що відбулися оноді в Ню Йорку, дискутовано цікаве питання: який вплив на характер людини має величина родини.

На основі розсліду коло 20,000 відсталих дітей і їх родин учені прийшли до висновку, що величина родини має великий вплив на характер дітей. Розсліди збили часто повторюваний закид, що, мовляв, велика родина відбивається відємно на розвою дитини, але потвердили, що діти в менших родинах звичайно інтеліґентніші, як діти великих родин.

Щодо признак характеру, то діти виховані у великих родинах, звичайно вчаться краще рахунків, слухають краще й більше товариські, але зате вони часто проявляють нахил до брехні, впертости й сварливости й легко піддаються суґестії.

Зате діти, виховані в малих родинах, виказують нахил до крадежі, вони часто відлюдки, люблять самовеличання й занадто пропадають за любовю.

ЛІКАР І СЕКРЕТ.

Жиємо в часах, коли подія в одному краю часто відбиваються по всьому світі. Засуд на тюрму американського лікаря, котрий лікував відомого бандита Дилинджера, знайшов відгук аж у Лондоні. Найбільша англійська лікарська ґазета "THE LANCET" осуджує цей присуд. Коли Дилинджер прийшов до лікаря по медичну пораду, каже ґазета, то лікар був зобовязаний задержати його відвідини в секреті. Лікар, котрий про це доносить поліції, зраджує довіря до його професії.

Проти медичної ґазети виступає гостро "LIBERAL STAR," на думку котрої цього роду засада грозить суспільному порядкови й безпеченству.

КУЛАК У ПОЛІТИЦІ.

На конвенції американської соціялістичної партії, що відбулася минулого тижня в Дітройті, ліве крило партії домагалося, щоби партія заявилася за насильне захоплення влади, коли цього покажеться потреба. При голосуванню внесення відкинено, але голосування виказало велику силу лівиці. Значить, що й серед соціялістів сильно поширилася думка, що в політичній боротьбі за владу треба в разі потреби послуґуватися насильством. Це замітний факт, бо ще недавно таке внесення не тільки не знайшло би було на соціялістичнім конґресі багато прихильників, але навіть внескодавця.

Неменше характеристичне те, що противна цій насильній політиці правиця вживала передусім арґументу, що ухвалення дозволу на вживання насильства як засобу політичної боротьби було би смертельним ударом для партії. Отже не засада демократії, а потреба політики.

FAMINE IN UKRAINE

MEMORANDUM
OF THE UNITED UKRAINIAN ORGANIZATIONS
OF THE UNITED STATES.

(1)

During the course of the conversations held in Washington, D. C., last December between our distinguished President and Commisar Maxim Litvinoff—the representative of that conglomeration of heterogeneous alien nationalities commonly known as Soviet Russia—a number of memorandums were received by the State Department concerning that which is considered one of the greatest evils of the post-war period, namely, the oppression and exploitation of submerged nationalities, as classically exemplified by Soviet Russia's ruthless treatment of its enslaved subject nationality—Ukraine.

One such memorandum, which can serve as an example of the others, was dispatched by the United Ukrainian Organizations of Greater New York to the President of the United States accusing the Soviet Government of the following:

(1) Of continuing on even a greater scale the policy of former Tsarist Russia in combatting the natural movement of the Ukrainian nation to set up its own free and independent state;

(2) Of destroying all traces of Ukrainian culture and preventing the Ukrainian learned class from pursuing its studies and researches unmolested;

(3) Of ruining the Ukrainian Church;

(4) Of forcibly shifting millions of the Ukrainian population from its native habitat in order to artificially populate the vacated areas with alien peoples;

(5) Of deliberately starving millions of its subject Ukrainian people under the pretext of suppressing the Ukrainian aspirations for freedom and the Ukrainian opposition to the Soviet system and policies;

(6) Of hiring through the medium of its Communistic bodies in America of common thugs for the purpose of breaking up the Ukrainian anti-Soviet demonstrations staged to present the Ukrainian cause before the American public.

All of the above charges were substantiated by facts as reported in the leading press of the world.

Subsequently, this memorandum was used as a basis of a pamphlet prepared by the Ukrainian National Women's League of America, which, through the medium of the League's branches throughout the country, was brought to the attention of prominent figures in the American life. One of these recipients was the Hon. Herman P. Herman P. Koplemann, Congressman from the First Congressional District of Connecticut, who upon receiving the pamphlet immediately mailed the same to Mr. Litvinoff in Moscow. Shortly afterwards, Mr. Koplemann received the following answer, dated January 3, 1934:

"I am in receipt of your letter of the 14th inst. and thank you for drawing my attention to the Ukrainian pamphlet. There is any amount of such pamphlets full of lies circulated by counter-revolutionary organizations abroad, who specialize in the work of this kind. There is nothing left for them to do but to spread false information or to forge documents.

"However, I am instructing Mr. Skvirsky in Washington to supply you with data on the real situation in the Ukraine.

"Yours sincerely,
"M. LITVINOFF."

In the early part of February Mr. Koplemann received the following letter from the Embassy in Washington, of the Union of Socialist Soviet Republics, dated February 3rd:

"My dear Representative Koplemann:

"Commissar Litvinoff has forwarded to me your inquiry in regard to a pamphlet ostensibly published by the "Ukrainian National Women's League of America." In effect these anonymous ladies (I use the word anonymous because no name nor address is given in the pamphlet) accuse the Soviet Government of deliberately killing off the population of the Ukraine.

"The idea is wholly grotesque. The population of the Ukraine is somewhat over 30,000,000. During the period of the first Five-Year Plan, concluded a year ago, the population increased at the rate of 2 per cent per year. The death rate was the lowest of that of any of the seven constituent Republics composing the Soviet Union, and was about 35 per cent lower than the pre-war death rate of Tsarist days. The death rate in the larger Ukrainian cities is the lowest among the cities of the Soviet Union. More than three times as many children are in school today in Ukraine as in 1913. The Ukrainian language is used in the schools as well as Russian, and in the literature and the theatre. It was banned in the Tsarist days. So much for the general charge.

"Fortunately we can check up on one or two specific things mentioned in the pamphlet. They show that the authors were not particularly scrupulous about facts.

"1. The pamphlet states that in the N. Y. Times of August 24, 1933, Duranty stated that three to four million persons in the Ukraine died the same year. Duranty, writing from Moscow on that date, actually stated that from information he had received he estimated that owing to the poor harvest of 1932 possibly three million persons died during 1932, not in Ukraine alone but in Ukraine, North Caucasus and lower Volga region together, an area roughly triple the size of the Ukraine. The pamphlet does not add that in the Times, September 13, writing from Rostov-on-Don in the course of a personal inspection trip through these sections, Duranty stated that his estimate of July 24, before he had made his personal inspection, wes exaggerated. He said that the poor harvest of 1932 had made for difficult conditions in certain sections, but there had been no famine. Writing from Kharkov, capitol of Ukraine, Sept. 10, 1933, on the conditions of that year, he said:

"'The writer has just completed a 200 mile trip through the heart of the Ukraine and can say positively that the harvest is splendid and all talk of famine now is ridiculous.' The A. P. correspondent made a similar first hand report."

The letter then proceeds to disqualify the report of Frederic T. Birchall appearing in the New York Times of August 25, 1933, in which that correspondent states that three or four million people starved to death in Ukraine—by saying that Mr. Birchall was not in Ukraine but used as a basis for his article information received from persons who came from Ukraine. The letter then concludes as follows:

"3. The pamphlet quotes "The Ukrainian Daily Dilo" published in Lemberg "in the western part of the Ukraine"? as authority for the statement that six million Ukrainians had starved to death. Here apparently we have a newspaper published in the Ukraine itself apparently admitting this horrible fact. Unfortunately, however, the pamphlet is a little bit misleading. Lemberg, as you can readily see from any standard atlas, is not in Ukraine at all, but in Poland. The "Dilo" is not a Ukrainian publication. It is an organ issued by an emigre group in Poland by former feudal landlords of the Ukraine, now living abroad. The question is whether one should credit this emigre source or credit the two American newspaper men, representing respectively the N. Y. Times and the Associated Press, who made a personal inspection of the territory in question.

"Sincerely yours,
"B. SKVIRSKY,
Counsellor of the Embassy."

The letters of Mr. Litvinoff and Mr. Skvirsky must necessarily be considered as official documents of the Soviet Government. They summarily and in some detail deny the existence of any hunger in Ukraine, brand as lies all news concerning it, and designate all such memorandums and pamphlets as those mentioned above as anti-revolutionary propaganda. No attempt is made to answer the other charges of the indictment as made in the United Ukrainian Organizations' memorandum, although in the very opening of his letter Mr. Skvirsky glorifies the cultural work of the Soviet authorities among the Ukrainian population.

It would be needless to emphasize here that neither the anti-Soviet pamphlets nor any explanations on the part of the Soviet Government as to the existing conditions in Ukraine would be necessary if there were any means at hand of verifying the many reports which emanate from Ukraine. And one of the principle reasons for the inability to get a true, clear picture of the situation in Ukraine is that the Soviet Government not only does not allow any independent and impartial group of people enter its borders for the purpose of investigating the truth of these charges, but the Soviet Government also refuses to permit even journalists of European and American papers to enter Ukraine. Hence there arise the necessity of seeking some other reliable means of verifying the truth of the horrible news of the terrible conditions in Ukraine under the Soviets which somehow manages to filter through the rigid Soviet censorship.

The tenor of the two letters of Messrs Litvinoff and Skvirsky as quoted above lead one to suppose that Ukraine under Soviet Russia is a paradise for the Ukrainian people, and that only some bourgeois anti-revolutionary elements have nothing else to do but to stir up trouble and combat the Soviets with all the nefarious means at their disposal, especially by dissemenating "lies" about the apparently innocent and benevolent Soviet Government.

Let us see if such is the case. Are the Ukrainians really treated exceptionally well, or are they oppressed and exploited in the most cruel manner possible, and if so, for what reasons?

(To be continued)

З ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ У. Н. СОЮЗА

Останніми часами приходиться головній канцелярії звертати дуже часто відділам до поправки просьби про приняття нових повнолітніх членів, а також аплікації про привілеї в Молодечому Департаменті. На це складаються ріжні причини, як наприклад:

1. **Неправильне подання кляси обезпечення.** Як відомо, У. Н. Союз має тепер чотири роди обезпечення, до котрих можна принимати нових повнолітніх членів, а саме: клясу W, клясу O, клясу P і клясу E. Отже нового дорослого кандидата на члена можна вписати до котроїнебудь з тих чотирох кляс.

Не зважаючи на це, є ще такі відділи, які в просьбах про приняття в члени подають старий рід обезпечення, або клясу T, а нераз не подають взагалі ніякої кляси обезпечення. Отже щоби заощадити час і видатки зі сторони головної канцелярії, а таксамо зі сторони відділів, отсим звертаємо увагу ще раз, що згідно з ухвалою конвенції У. Н. Союза з травня 1933 року до старого роду обезпечення більше членів не принимається. Тут не може бути ніяких винятків щодо цього правила. Таксамо виключеним є принимання нового апліканта на члена до кляси T. Кляса T є призначена лише для тих членів, які зміняють свої грамоти зі старого до нового роду обезпечення.

2. **Бракує підписів відділових урядників та відділової печатки.** Кожна просьба про приняття в члени повинна бути завжди підписана на першій і другій стороні аплікації предсідником і секретарем відділу, і мусить бути потверджена відділовою печаткою. Про це всі відділові урядники певно знають, а проте головна канцелярія отримує багато аплікацій нераз без ніякого підпису, часто з підписами тільки на одній стороні аплікації, або знову з підписом лиш одного урядника. Такі помилки можна легко оминути. Треба лише звертати пильнішу увагу при виповнюванню аплікацій.

3. **Справа спадкоємців.** На кого можна записувати посмертну запомогу, про це головна канцелярія подала докладне вияснення у „Свободі” ч. 116 з 18. травня 1934. Та, не зважаючи на те виянснення, таки кілька днів по повідомленню головна канцелярія отримала аплікації про приняття в члени, в яких посмертне не було записане згідно зі статутом орґанізації. Справа правильного означення спадкоємців є дуже важною для члена і для самої орґанізації, а тому тут треба держатися стисло вимог статута і тих інформацій, які були подані у „Свободі” з 18. травня.

4. **Аплікації про привілеї в Молодечому Департаменті.** Минулого місяця треба було звернути відділам до поправки майже половину тих діточок аплікацій, які на протязі місяця вплинули до головної канцелярії. Тут робиться все одні і ті самі помилки. Помилки полягає в тому, що секретарі виповняють аплікації в той спосіб, неначеб дитина сама себе обезпечувала і сама підписувала свою аплікацію. Отже звертаємо увагу, що дитина не може підписуватись на аплікації, а таксамо дитина не може сама себе обзпечувати. може сама себе обезпечувати. Лише та повнолітня особа, яка являється спадкоємцем до запомоги на випадок смерти дитини, а якою може бути батько, матір, вітчим, мачуха, опікун, або взагалі така особа, яка удержує дитину. Та сама особа, котра обезпечує дитину, підписує своє власне імя і назвище на аплікації, а ніколи імя і назвище дитини.

Підвишка суми обезпечення.

Підвишку суми обезпечення можна було робити лише в старім роді обезпечення.

В нових родах обезпечення така підвишка не існує. Власне тому остання конвенція У. Н. Союза перевела ухвалу, щоби викреслити зовсім зі статута параґраф 237, який саме відносився до підвишки суми обезпечення. Тимсамим головна канцелярія не може принимати й одобрювати просьб про підвишку суми обезпечення, які часто відділи надсилають.

Коли якийсь член бажає обезпечити себе на вищу суму, ніж він досі є обезпечений, то він повинен виповнити не просьбу про підвишку суми обезпечення, але звичайну аплікацію про приняття в члени, такусаму, яку виповняє кождий новий кандидат на члена. На підставі тої аплікації про приняття в члени, якщо дотичний член буде узнаний лікарем за здорового та буде в такому віці, який відповідає вимогам параґрафу 268 статута У. Н. Союза, головна канцелярія прийме його в члени і видасть йому зовсім окрему грамоту на таку суму і в такій клясі обезпечення, яка буде подана в аплікації дотичного члена, і яка відповідатиме вимогам статута. Це буде зовсім окрема грамота, яка не матиме нічого спільного з тою грамотою і з того роду обезпеченням, яке дотичний член уже попередньо мав. Є хіба та спільність, що на ту другу грамоту член не платить вкладок на так звані „інші фонди”, бо ті фонди він оплачує при першім обезпеченню.

Знижка суми обезпечення.

Таксамо головна канцелярія не може узглядняти просьб про знижку суми обезпечення, які часто надсилають відділи. Згідно з ухвалою 18-тої конвенції У. Н. Союза, тепер не можна переводити знижки суми обезпечення. Конвенція перевела ухвалу, щоби викреслити зовсім зі статута параґраф 236, який саме відносився до знижки суми обезпечення.

Д. Галичин,
гол. рек. секретар.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З ТРАҐЕДІЇ ВТІКАЧІВ.

Джансонська українська православна громада, виславши жертву на допомогу українським утікачам у Румунії, одержала від комітету для голодуючих збігців з України — в Румунії листа, з якого подаємо ось що:

Можете собі уявити наші переживання, коли за браком засобів на утриманя збігців, які в ріжних місцях Дністра що ночі переходили десятками, почали викидати назад. Адже ми знали, що це рівнозначне засудови на неминучу смерть. Ми робили все, що тільки було в наших силах: апелювали до місцевої влади, до Женеви, до громадської опінії світу і до братніх почувань нашого українського загалу.

Грошей на ратункову акцію ми отримали таку незначну суму (не більше як 50,000 леїв протягом майже трох років, що їх не вистарчило би й на один день, коли би всі видатки утримання втікачів лежали виключно на нас.

Тимчасом морально вони нас скріпили. Коли почали надходити перші грошеві пожертви, і то з ріжних країн світа, то місцева адміністрація побачила, що ми не лише ставимо вимоги, але й самі робимо все, що можемо, щоби набути засоби для допомоги втікачам, та що наші заходи починають давати й реальні наслідки. Отже стали уважніще ставитися до наших інтервенцій і нам пощастило вратувати від висилки назад сотні наших людей.

Тепер приходять з України менше збігців, але й цим, що приходять, ми не в стані допомогти. Та ми вже й перестали кричати, бо нам здавалося, що ми сказали всі слова, які мусіли би зрушити не лише українське, але й чуже нам серце. Ми, правда, не припинили й не припинимо своєї ратункової акції, алеж ми вибиваємося з сил і витрачена нами енерґія ні в якій мірі не відповідає наслідкам. Причина — брак засобів.

Число втікачів зменшилося через що прикордонна смуга України майже винародовлена. Багато вимерло, ще більше рушило в світ за очі шукати хліба і праці, а решту позаарештовували та повисилали на примусову працю. Крім того большевики заборонили доступ у прифронтовоство — прикордонну смугу прикордонну смугу. Всякий, хто туди йде, мусить мати спеціяльний дозвіл від Ґ. П. У. Крім пішої варти патрулюють в 30-кільометровій полосі від кордону спеціяльні кінні стежі, а на самому кордоні на багатьох пікетах зі скорострільними гніздами є дресовані пси, які піднімають алярм, як тільки почують присутність сторонніх людей. Отже перешкоди майже не до переборення. Тимчасом переборюють і ці перепони, бо інстинкт життя сильніший від смерти. Правда, більшість з тих, що намагаються втекти тепер, переловлюють і вбивають.

На Україні йде методичне анищення українського населення. Творять такі жахливі речі, в які нормальна людина не здібна повірити.

Голод десяткує наше населення. Брак людей і коней радянська влада старається замінити аеропланами і навіть засів переводила з аеропланів. Але яка користь від такого посіву — в цьому не мають сумніву навіть і ті, що ці засіви переводили.

Але всеодно, через які єгипетські кари не судилось би ще пройти нашому народови, він не загине.

Хвилево він переможений, але нечуване лихо починає еднати наш нарід і витворювати психольоґічну **соборність нації**, без чого не є можливою соборність акції.

Тепер очі цілої нації починають звертатися до нашого серця, до золотоверхого Києва.

Серед того лихоліття, яке ми переживаємо, це є великою втіхою, яка дає не тільки надії, але й витворює певність.

Для Української Держави
Нам не бракує завзяття,
Ще прийде день нової слави,
Нового здвигу і життя...
Нас не лякає та руїна,
Яка нас нищила нераз, —
Воскресне, встане Україна
Від Підкарпаття по Кавказ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Приїзд оборонців Вильна.

До Злучених Держав прибули звидіти Світову Виставу в Шікаґо три визначні Литовці: о. д-р Фабіян Кемешіс, професор рільничої академії, Б. Віткус — професор аґрономії і Петро Бабіцкас, поет і письменник. Всі вони обідуть литовські кольонії з відчитами, в яких будуть порушувати дальшу протипольську акцію в справі визволення Вильна зпід Польщі. До Филаделфії прибудуть дня '5 червня. І було би добре, щоби вони мали нагоду познакомитися тут і з українською кольонією.

Казис Відікавсказ.

——:——

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Вечерниці української молоді.

Як виглядає українська молодь, роджена тут в Америці, коли зійдеться в більщім числі? Що вона думає і як заховується? Чи можливо заінтересувати її більше українськими справами?

Такими питаннями руководилося українське товариство Американських Горожан, коли рішило влаштувати безплатні вечерниці для української молоді дня 29 травня ц. р. в Українській Галі.

Найгірші песимісти переконались, що осуджування наших молодих хлопців і дівчат, що вони до нічого поважного не придаються, це безпідставний наклеп. Шість соток макового цвіту зібрались як одна українська родина, з програмами в руках, збираючи підписи, танцюючи і поводячись як джентельмени.

Люблю дивитись, як водиця по білім камені біжить,
Люблю дивитись, як пшениця на ниві золотом блищить.
А ще любіше дивитись, як наша українська молодь гарно бавиться і цікавиться українським громадським життям.

Для ближчих інформацій роздано картки з питаннями, які присутні анонімно виповнили. В результаті важніші зібрані відомости такі: 85% пізнали нових приятелів; 77% уміють читати і писати по українськи; 85% інтересуються українськими справами в такім порядку: спорт, товариство, культура, політика; 55% належать до українських орґанізацій. **Лише 9 членів належать до У. Н. Союза.**

Було навіть багато голосів, щоби заложити військову школу для хлопців і дівчат для вишколення до війни з Поляками і Москалями.

Так у важніших точках представляється статистика шість соток укранської молоді.

Даючи почин до згуртування молодіжи, товариство Українсько-Американських Горожан має на меті продовжувати почате діло і просить усі інші орґанізації до співпраці.

П. Д.

КУПИ ҐАЗЕТУ!

„Купи ґазету!” — „Я не можу,
Нема грошей, нема зарібку!”
А тютюнцю і папіроску
Всетаки роздобудеш дрібку.
„Куме Андрію і Онишку,
Ходіть зі мною до книгарні
Та купимо дитині книжку;
Дивіть, які цікаві й гарні!”
„Цікаві й гарні... Що вам, [свате?
Тепер книжки? На переднівку?
Я не здурів!...”
І, сміх сказати,
Пішли в шинок на горівку...

А. Б.

———o———

Професор Красійчук має звичай, як де виходить із хати, причіпляти на дверях карточку з написом, де він і т. д.

Раз пішов на похорон товариша та причепив на дверях карточку „Я на цвинтарі”. Як вернувся з цвинтаря побачив на картці дописку: „Хай земля вам буде пером!”

———o———

— Прошу пана, прийшов до пана якийсь несповна розуму.

— Відкиж ти так пізнав його відразу?

— Та бо він каже, що його батько був винен панові тисячу долярів без квіту, тепер батько помер, а він приносить гроші!

Анатоль Франс.

ІСТОРІЯ ЛЮДСТВА

Коли молодий принц засів після свого батька на перському престолі, скликав усіх учених своєї держави. Як вони зібралися, він сказав до них:

— Мій учитель Зеб впевняв мене, що люди рідше помилялисяб, коли би були освічені досвідом минулого. Тому я хочу вивчити історію народів. Тому приказую вам написати загальну історію та не пропустити нічого, щоби не було пропусків.

Учені обіцяли сповнити бажання володаря, поклонилися та зараз забралися до праці. За двацять літ вони знову зявилися перед палатою, а за ними ступала каравана двацятьох верблюдів. із них кожен ніс на спині пятьсот томів. Секретар академії впав ниць перед ступінями престола та сказав:

— Володарю, члени академії твоєї держави мають честь покласти у ніг вашої величности всесвітню історію, яку написали на приказ вашої величности. Вона складається з шістьох тисяч томів, а є в ній все, що ми могли зібрати про життя народів і про перемінну долю держави. Сам вступ це тягар, який з трудом двигає верблюд, а доповняючий том із неменшим напруженням сил таскає на собі другий верблюд.

— Панове, дякую вам за ваші труди. Та я занятий державними справами. До того ще я постарівся за той час, як ви працювали. За словами перського поета я зробив половину життєвої мандрівки та колиб навіть сказати, що я вмру дуже старий, то я всетаки не можу надіятися, що знайду час, щоби прочитати таку довгу історію. Будь ласка скоротіть для мене цю історію так, щоби вона більше відповідала людському вікови.

Перські академики попрацювали знову двацять літ і привезли цареви півтори тисячі томів на трох верблюдах.

— Володарю, — сказав старенький секретар академії ослабленим уже голосом — ось наша нова праця. Нам здається, що ми нічого важного не пропустили.

— Може бути, — відповів цар — та я того читати не буду. Я старий. В моїх літах не беруться за таку роботу. Скоротіть історію ще більше тай не баріться.

Вони працювали так скоро, що вернулися вже за десять літ. За ними ступав молодий слон, обвантажений пятьсот томами.

— Гадаю, що я був скромний, — сказав старенький секретар академії.

— Одначе не досить, — відповів володар. — Я вже на склоні мого життя. Скорочуйте, скорочуйте ще, щоби я міг іще перед смертю зазнайомитися з історією людства.

Як минуло пять літ, старенький секретар академії знову прийшов перед палату. Він уже опирався на палицю та вів за собою за уздечку невеличкого ослика, на спині якого лежав товстелезний том.

— Спішіться, — сказав йому дижурний старшина — володар умирає.

Володар дійсно лежав на смертній постелі. Він глянув на секретаря академії з його товстелезним томом вже майже погасаючими очима і прошептав зітхаючи:

— І так я вмру, навіть не зазнайомившися з історією людей.

— Володарю, — відповів учений, що й сам уже був близький смерти, як і володар—я тобі її розповім у трох словах: вони родилися, терпіли й умирали.

Такто перський володар при кінці свого життя таки зазнайомився з історією людства.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

THE PEN PAL COLUMN

Hi ya everybody? How's the pen pals coming along? I trust everything is quite satisfactory among the corresponding Ukrainians in the United States (and we musn't forget Hawaii and the Canal Zone...for two of our pen pals hail from those far-off places).

Your Editor can't refrain from remarking upon the cleverly drawn cartoon concerning pen pals which appeared in the "Weekly." It certainly was screamingly funny, wasn't it, pen pals? Got to hand it to our young artist, who signs his cartoons Rosolowicz. He has a keen sense of humor. Thanks for the boost, Mr. Rosolowicz!

And now for the bad news... You pen pals must be striken with spring fever or something. Why aren't you writing in for pen pals? Here I am, doing my best to see that the Ukrainian youth in the United States becomes acquainted...and when it comes to cooperation there's a slight deficiency!

Again I must thank those pen pals who have already written in for pen pals (some of them twice!) An extra load of thanks to certain people, such as Stella and Sophie-Clara Beck; Mary and Elizabeth Boyko; Marie, Agnes and Johanna Kobinetz; Anne and Olga Kolody; Helen, Mildred and Mary-Ann Labor; Marlyn and Stella Luczkowicz; Ann and Kay Makalus; Alex and Mary Makitra; Grace, Esther and E. A. Olsan; Bohdan and Myroslawa Rosolowicz (a relation to our artist?); Mary and Madeline Sarabun; Ann and Johnny Sherba; Esther and Anna Spodark; Mary and Nicholas Tomchuk; Mary and Stephen Turczynski; and last but not least, Katherine and Marian Zayac. When more than one member of a family writes in for pen pals that's what I call cooperation! Why don't all do something of the sort? Get your Ukrainian friends to write! Do anything...and keep this column surviving!

Well, may as well publish the ten pals that wrote to me during the past two months (it's a fact...only ten of you wrote during the last two months! I remember when I used to receive ten a DAY!):

Miss STELLA MOSKAL, 135-7 Eldridge St., New York City, will graduate from a junior high school this summer (congratulations, Stella!). Stella has brown eyes and "dirty-blonde" hair. She has been attending Ukrainian school and can read and write the Ukrainian language (a real Uke!). She is willing to correspond with Ukrainians, young or old. Age 14.

Miss HELEN BOYKO, 1025 East Boulder St., Colorado Springs, Colo., says that the only part of the "Weekly" she reads is the "Pen Pal Column"... which ought to show you pen pals how interested she must be in hearing from some of you. Helen is a sophomore at high school, has dark brown eyes and brown hair. She is about 5 ft. 5 in. tall and would like to communicate with both boys and girls. Her favorite pastime is dancing and, as a matter of fact, she takes quite an interest in stage dancing. She enjoys all sorts of sports and also enjoys writing letters. Age 15.

Miss ANN NOVAK, 54 Morris St., Jersey City, N. J., likes swimming, dancing, sports and sundry other forms of entertainment. Bub (as her friends have nick-named her) is the possessor of brown eyes and curly brown hair. Bubs would prefer letters from the male sex and wants those latters to bear postmarks of far away places (and also places that are not far away). She will exchange photos with her pen pals. Age 17.

Miss ANNA MAKOWIAK, 374 Holstein & Coates St., Bridgeport, Pa., is about 5 ft. 8 in. tall and has brown eyes and hair. Anna would like to hear from Ukrainian boys and girls. She is interested in Ukrainian dancing and music. She promises to answer all letters promptly. Anna would like to see young Ukrainians from Canada and Pittsburgh write to this column. Age 19.

Miss ANNE TYMKIW, 508 155th St., Calumet City, Ill., is 5 ft. 4 in. tall, has brown wavy hair and blue eyes. Anne is interested in anything theatrical as to Ukrainian dances and songs; also likes swimming, camping, traveling, dancing and all outdoor sports. Anne has been to Western Ukraine (Galicia) and can tell her pen pals a thing or two about the schools there, for she has attended one for four years and knows all about the "rotten behavior of the Poles over the Ukrainians." Anne will exchange snapshots and views with her pen pals. She would like to hear from both boys and girls and guarantees to answer all letters. Age 18.

Miss MARY SARABUN, 124 3rd St., Bridgeport, Pa., has reddish-brown, long hair, of slim build, and weighs 116 lbs. Mary is a high school graduate and finds interest in everything, especially art, poetry, writing of any type, reading, dramatics, office work, sports, embroidery of any type, knitting, and last but not least, dancing. Mary is sure that she shall be able to find something of interest to all who write... so don't disappoint her. Age 19.

Miss EVE SAVINSKI, 5403 15th Ave., Brooklyn, N. Y., would love to hear from pen pals from all over the country. Eve loves dancing, enjoys reading and takes keen interest in sports. Eve loves to travel... extensively. Age 20.

Miss EUGENIA M. LUNIAK, 314 Franklin St., Elizabeth, N. J., has brown eyes and hair and is 5 ft. 1 in. tall. Eugenia would enjoy having a few pen pals, especially those who like to exchange photographs. She would like to hear from those young folks who are residing in far-away corners of the country... but that doesn't exclude others who would like to write to Eugenia. Age 20.

JOSEPH MILNE, 325 York St., Jersey City, N. J., is interested in journalism and Ukrainian organization work. Joseph has traveled extensively and can write of many interesting experiences.

Miss JOSEPHINE F. KUSHNER, 115 West 6th St., Bridgeport, Pa., is 5 ft. 6 in. tall, weighs 130 lbs., has large brown eyes, light brown natural wavy hair, a clear dark ivory complexion. Jo loves anything which furnishes amusement or entertainment, including dancing, parties, etc. She is a member of a Ukrainian Youths' Club and Choir. She is an active junior at high school and will be glad to tell of her activities. Jo also loves to sing and act and therefore is an active member of a local Dramatic Society. Her hobbies include reading. She will be disappointed if she does not hear from everybody.

And that, my friends, is that. Remember, no column if there's no cooperation. Took me two months to prepare this one...here's trusting that the next one will only take two days to prepare. Its all up to you letter writers!

Well, I'll be with you again with the next "Pen Pal Column"!

THEODORE LUTWINIAK,
172 Pavonia Avenue,
Jersey City, N. J.

— Котра година?

— Не знаю, чиж не бачиш, що я в смокінґу?

— Якийжеж звязок має година зі смокінґом?!

— Коли я лише маю смокінґ на собі, а він є із заставного дому, то мушу заставити годинник.

RADIO.

В неділю, дня 10-го червня, від години 8.30 до 9.30 рано зі стації (WINS 1180 кс.) буде цікава радіо програма Сурми. Участь візьмуть Сефан Фік з Нюарку, куплетист, панна Карищин і Шайб спів і музика. М. Сурмач виголосить відчит на тему „Сила слів в українських піснях", Як також відограється пару цікавих українських рекордів.

Дальше, що неділі буде популяризація української пісні, і будеться принимати нових співаків і музикантів на радіо. Хто має талант до співу, або музики, хто знає грати на якім інструменті, того просимо зголоситись до Сурми: Адреса 108 Евеню „А" в Ню Йорку.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БЕЙОН, Н.ДЖ.

Жіноцтво при роботі.

Хто вникається у відносинах в нашій громаді, той мусить признати, що українське жіноцтво положило великі заслуги в народнім життю громади: Маємо в нас від кількох літ Український Народній Дім. Вдержали ми його в часах найбільшої скрути і сьогодні стоїть він на сильних основах. Коби тільки обєднати біля нього наше громадянство, а булоб це великою перемогою народної справи. Жіноцтво завжди підпирало У. Н. Дім. Сестрицтво св. Анни, від. У. Н. Союза, закупило шерів на $50, відділ Союза Українок на $25. Оті діла повинні бути приміром для інших. Бо легко критикувати, легко пускати ріжні неправдиві вісти, легко причіпити навіть У. Н. Домови „червону" латку, але зате далеко тяжче на те все не звертати увагу і далі попирати те, що є для громади потрібне, що є народнім добром.

Дня 26 травня Жінча Громада при У. Н. Домі влаштувала спільну вечерю, щоби в пяту річницю заснування У. Н. Дому затіснити звязок між ним і місцевим громадянством. На забаву прибуло поважне число шеровців і симпатиків У. Н. Дому. Гостей привитала щирими словами пані Довгань, а дальший провід вечора передала в руки гром. Л. Бачинського. Цей, перебираючи урядування, підніс заслуги нашого жіноцтва в нашім громадянськім життю. Забирали слово громадяни: П. Кудрик, С. Хандога, і. Довгань, К. Гриник і А. Романів. На зазив одного з бесідників гості зложили $9.60 на українських інвалідів, яку то суму вислано до краю через Обєднання. Вечір, який минав серед звуків музики дуже мило, закінчила подякою пані Довгань.

Учасник.

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

3

Copyright, 1922, by Edgar Rice Burroughs, Inc.; Distributed by United Feature Syndicate, Inc.

Як Тарзан прийшов ближче до своєї фарми, він побачив, як з боку його хати підносився стовп диму. Дим виходив з місця, де стояли стодоли. Він у своїй уяві міг представити собі, що саме сталося.

Його хата стояла покинена, порожна. З його великих стоділ лишилися тільки згарища, з котрих курився дим. Пропала вся служба, опустіли поля, пасовиска й загороди.

Тут і там супи літали над трупами людей і звірят. З почуттям, подібним трохи до страху, Тарзан заставив себе ввійти до своєї хати.

Перший вид, що кинувся йому до очей, розбудив у нього ненависть і жадобу пімсти. На долівці лежало розтягнене на всю довжину покалічене тіло Вісімби, вірного велитенського сторожа пані Джейн. Це трагічний поворот Тарзана домів.